

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ ΣΔΑΜ

Just Transition Glossary

Ορισμοί και πηγές στην
ελληνική και αγγλική γλώσσα

Definitions in Greek and
English language and sources

Εκδόσεις ΜΟΔ αε
Απρίλιος 2024

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Συντακτική Ομάδα

Βασιλείου Βασιλική, Κωνσταντινοπούλου Γεωργία, Χουρδάκης Γεώργιος,
Στελέχη της Ομάδας Υποστήριξης Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων / ΜΟΔ Α.Ε.

Concept-Σχεδιασμός-Συντονισμός

Αννα Κανακάκη, Προϊσταμένη της Ομάδας Υποστήριξης Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων , ΜΟΔ Α.Ε.

Λοιποί συμβάλλοντες

Σταυρούλα Αγγελίδη , Στέλεχος της Ομάδας Σχεδίου Δίκαιης Αναπτ. Μετάβασης, ΜΟΔ Α.Ε.

Για την παρούσα έκδοση συνέδραμε η Δ/ση Υπηρεσιών Σχεδ. και Οργάνωσης, ΜΟΔ Α.Ε.

Εξώφυλλο: Αννα Κανακάκη (με χρήση εφαρμογής IMAGINE (AI Image Generator)

ISBN 978-960-87566-9-4

Τα κείμενα ολοκληρώθηκαν τον Απρίλιο του 2024.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Οι επόμενες εκδόσεις του παρόντος θα είναι διαθέσιμες μέσω των ιστοσελίδων της ΜΟΔ στη διεύθυνση www.mou.gr

Αποποίηση ευθύνης

Το Ευρετήριο παρήχθη με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα περιεχόμενα του διαμορφώθηκαν αποκλειστικά με στόχο να καλύψουν στον βαθμό που είναι εφικτό την αναγκαιότητα κατανόησης της επιστημονικής, διαχειριστικής και τεχνικής ορολογίας της Δίκαιης Μετάβασης και δεν διεκδικεί την τεχνική και επιστημονική αρτιότητα μιας θεωρητικής έρευνας ή μελέτης.. Οι ορισμοί ενδέχεται να είναι διαφορετικοί από τους ορισμούς που παρέχονται σε άλλες πηγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της χώρας μας ή και σε άλλες εκδόσεις της ΜΟΔ Α.Ε..

Η περαιτέρω βελτίωση του Ευρετηρίου μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την ενεργή συμμετοχή και ανατροφοδότηση από τους χρήστες του. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να απευθύνεστε με μήνυμα ή επιστολή επισημαίνοντας:

«Για το Ευρετήριο Όρων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης»

ΜΟΔ Α.Ε., Λ. Ριανκούρ 78α, 115 24 ΑΘΗΝΑ

Τηλ: +30 213 1310 100, e-mail: webmaster@mou.gr

ENGLISH SUMMARY

The Just Transition Glossary is a valuable resource compiled by MOU SA experts to aid understanding of terms essential for a fair transition to a low-carbon economy¹. It covers various categories such as Energy Terms, Environmental Terms, and more, aiming to facilitate active participation in public dialogue and administrative actions related to the fair transition². Developed using the Human Centered Design methodology, the glossary underwent pilot testing and improvements before release, dedicated to citizens, entrepreneurs, and public administration officials working towards a just transition. Summary: The Just Transition Glossary is a dynamic, comprehensive tool for navigating terms related to a fair transition to a low-carbon economy, enhancing understanding and engagement in the transition process.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η κύρια πρόκληση για την ανθρωπότητα σήμερα είναι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής ταυτόχρονα με την επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Η πρόκληση αυτή αφορά τις σημερινές γενιές και θα επηρεάσει τις επόμενες. Απαιτεί επείγουσα δράση για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα στην Ελλάδα και γενικότερα στην Ευρώπη δεν είναι πλέον απλώς μια αφηρημένη έννοια. Έχει γίνει επίσημη πολιτική, τόσο με την υιοθέτηση της Συμφωνίας του Παρισιού το 2015 όσο και με τον καθορισμό συγκεκριμένων στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια. Μεταξύ αυτών είναι η μείωση τουλάχιστον 40% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Ο στόχος για το 2050 είναι ακόμη πιο φιλόδοξος: μείωση 80-95%.

Οι στόχοι αυτοί επηρεάζουν πολλούς οικονομικούς τομείς και κοινότητες με διαφορετικούς τρόπους. Η εξόρυξη άνθρακα και η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας επηρεάζονται άμεσα, καθώς είναι γενικά ασυμβίβαστες με την έννοια της οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα και οι τομείς αυτοί είναι οι πρώτοι που θα νιώσουν τις επιπτώσεις της ενεργειακής μετάβασης. Η μετάβαση όμως θα απαιτήσει σημαντική αναδιάρθρωση συνολικά της τοπικής, περιφερειακής και εθνικής οικονομίας, της απασχόλησης και της εκπαίδευσης.

¹ Cheng, F., Nakanishi, T. (2023) *A Keyword Transition Extraction Method for Time-series Text Data and Its Application to Discovering the Transition of Key Technology Elements in Japan* 2023 14th IIAI International Congress on Advanced Applied Informatics (IIAI-AAI), 100-105

² Cole, M., Mthenjane, M., Zyp, A., V. (2023) *Assessing coal mine closures and mining community profiles for the just transition' in South Africa* Journal of the Southern African Institute of Mining and Metallurgy

Γιατί είναι απαραίτητο ένα ευρετήριο

“Αρχή σοφίας η των ονομάτων επίσκεψης”, Αντισθένης ο Κυνικός

Κρίσιμο ρόλο για την επίτευξη των στόχων της δίκαιης μετάβασης σε νέα ενεργειακά πρότυπα θα διαδραματίσει η ικανότητα των φορέων της πολιτείας, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών να προσαρμόσουν και προσαρμοστούν. Αυτό απαιτεί να αναπτύξουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να συμμετέχουν αποτελεσματικά και συν-διαμορφώσουν το μέλλον που επιθυμούν για τις παρούσες και επόμενες γενιές.

Η ενεργός συμμετοχή εκφράζεται με συμμετοχή στον διάλογο, την διατύπωση προτάσεων και διαμόρφωση και υλοποίηση των απαραίτητων αλλαγών σε κάθε επίπεδο, τομέα πολιτικής, κοινωνική ομάδα και κλάδο επιχειρηματικότητας. Βάση όλων των παραπάνω είναι η υιοθέτηση και ορθή κατανόηση όλων των σχετικών με την δίκαιη μετάβαση όρων, πολλοί εκ των οποίων δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια ή υπήρχαν ως ειδική τεχνική ορολογία μόνο για λίγους.

Το παρόν ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ δημιουργήθηκε ως γλωσσολογικό βοήθημα για τα στελέχη εκείνα της διοίκησης και της αγοράς, που θα απαιτηθεί να συμμετάσχουν ενεργά από το δικό τους μετερίζι στον δημόσιο διάλογο και την διοικητική και επιχειρηματική δράση, που απαιτεί η δίκαιη μετάβαση.

Πως δημιουργήθηκε το Ευρετήριο και τι περιέχει

Για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου και κατανοητού γλωσσολογικού εργαλείου, εφαρμόστηκε η μεθοδολογία Human Centered Design (HCD, (ideo.com)).

Κατά την αρχική μελέτη, και μετά τον προσδιορισμό των μελλοντικών χρηστών του εργαλείου, πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική έρευνα που περιλάμβανε την συγκέντρωση και αποκωδικοποίηση θεσμικών κι επιστημονικών κειμένων της Δίκαιης Μετάβασης (Κανονισμοί & Οδηγίες ΕΕ, Νόμοι, ΠΔ και Υπ. Αποφάσεις, μελέτες και Σχέδια Δράσης, Εθνικές και Ευρωπαϊκές ιστοσελίδες δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης, ιστοσελίδες διεθνών οργανισμών, κοινωνικών εταίρων, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Τα κριτήρια επιλογής και ταξινόμησης που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τα εξής:

- ❖ Σχετικότητα /επικαιρότητα,
- ❖ Αξιοπιστία πηγής και
- ❖ Χρησιμότητα /συνάφεια,

ενώ για κάθε όρο καταγράφονται έως 8 στοιχεία (ετικέτες/πεδία):«όρος», «συντομογραφία», «ακριβής ή θεσμικός ορισμός», «επεξηγηματικές πληροφορίες», κείμενο για την διευκόλυνση της κατανόησης («Με άλλα λόγια») , «όρος» στα αγγλικά, «ορισμός» στα αγγλικά, «παραπομπή/πηγή» σε θεσμικό κείμενο ή ιστότοπο με περισσότερες πληροφορίες.

Το πρωτότυπο σχέδιο (prototype) δοκιμάστηκε πιλοτικά και δέχτηκε βελτιώσεις και προτάσεις από την Ομάδα Υποστήριξης της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και συγκεκριμένα την κα. Αγγελίδα Σταυρούλα.

Με την ενθάρρυνση του Συντονιστή της Διυπουργικής Επιτροπής του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, κ. Κωστή Μουσουρούλη, και του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης κ. Πελοπίδα Καλλίρη, καθώς και υπό την επίβλεψη του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή της ΜΟΔ Α.Ε. Γιάννη Αγαπητίδη, η συντακτική ομάδα συνέταξε την παρούσα 2η Έκδοση του Ευρετηρίου όρων Δίκαιης Μετάβασης.

Αφιερώνεται στους δεκάδες χιλιάδες πολίτες, επιχειρηματίες και στελέχη της δημόσιας διοίκησης, που υλοποιούν τις αλλαγές, που οραματίστηκαν οι κοινότητες της δίκαιης μετάβασης.